

Systematisk liste over forårets fugle

Af

ORLA DANTOFT, POUL LINDHARD HANSEN og BRIAN ZOBBE

(With Explanatory Notes in English.)

Det bør straks pointeres, at nærværende liste udelukkende er baseret på iagttagelser fra omkring nytår og til nogle dage ind i juli, hvor forårstrækket må anses for definitivt afsluttet. Adskillige af de arter, der her omtales som fåtallige, eller helt mangler, vil ofte kunne ses talrigt om efteråret.

Selv om vi ved udarbejdelsen har gennemgået og taget tilbørligt hensyn til alt tilgængeligt materiale, beror det færdige resultat jo i høj grad på et skøn; men vi mener i intet tilfælde at have overdrevet – snarere vil fremtidige iagttagelser vise, at der er mangt og meget, vi har undervurderet – eller helt overset. Det skal dog tilføjes, at fugletrækket er underkastet sådanne svingninger, at de opgivne tal næppe kan holde stik hvert år.

Iagttagelser er kun medtaget, hvor vi ikke har haft grund til at betvivle pålideligheden, og hvor det drejer sig om oplysninger af særlig interesse, er kilden eller iagttagereens navn anført, dog kun initialerne hvor det drejer sig om forfatterne.

Fuglelivet i områderne sydvest for Skagen har ikke været gjort til genstand for nærmere undersøgelser, og oplysninger herfra er kun rent undtagelsesvist medtaget. De opgivne antal ynglepar refererer således i hovedsagen til området øst for Batterivej, og beror i alle tilfælde på et skøn.

RØDSTRUBET LOM (*Gavia stellata*)

SORTSTRUBET LOM (*Gavia arctica*)

Alm. vinter- og trækgæster. Strejfende fugle ses næsten dagligt, og et spredt træk, der synes særligt stabilt langs Nordstrand, kan iagttages for året igennem. Flest i april/pr. maj, hvor dagcifre på 40-60 (undtagelsesvist 200-300) ikke er ualmindelige. Med nordlige vinde passerer de fra Kattegat kommende ofte højt hen over Grenen og videre stik nord.

Af de lommer, der med sikkerhed kunne identificeres i foråret 1962, var ca. 75% Rødstrubet Lom; men i langt de fleste tilfælde er det ikke muligt at skelne de to arter, endsiges deres træk fra hinanden.

Begge kan rent undtagelsesvist træffes oversomrende.

ISLØM (*Gavia immer*)

Meget fåtallig vinter- og trækgæst. I iagtt. ved Gl. Skagen 16. april 1963.

LILLE LAPPEDYKKER (*Podiceps ruficollis*)

Stemmen høres ofte fra småsøerne i Reservatet, hvor arten lejlighedsvist er iagttaget med unger. Formodentlig 1-3 par yngler regelmæssigt her.

SORTHALSET LAPPEDYKKER

(*Podiceps nigricollis*)

Sjælden gæst. 5 iagtt. i Milesøen ca. 15 km sydvest for Skagen 5. maj 1953 (NIELS HESSELBERG CHRISTENSEN og ERIK HANSEN. – D.O.F.T. 54: 159).

GRÅSTRUBET LAPPEDYKKER

(*Podiceps griseigena*)

Meget ustadig forekomst. I vinteren 1965 opholdt 10-15 sig ved Grenen, og enkelte ollieskadede fandtes i klitsøerne. I foråret 1966 sås arten og-

så flere gange. Herudover foreligger der ingen iagttagelser fra de senere år; men en del døde eks. er fra tid til anden fundet opskyllet på Nordstrand, stærkt medtagne af olie.

TOPPET LAPPEDYKKER (*Podiceps cristatus*)
Meget fåtallig vinter- og trækgæst, der næppe kan iagttages hvert år.

MALLEMUK (*Fulmarus glacialis*)

Almindelig i Skagerrak, men ses kun sjældent fra kysten. Opskyllede eks. findes derimod jævnligt på Nordstrand, undertiden i et antal af op til 30 efter en kraftig storm, hvor også levende fugle undtagelsesvist er fanget.

SULE (*Morus bassanus*)

Ses regelmæssigt omend fåtalligt i farvandene omkring Skagen. Mange overvintrer i Kattegat og kan jævnligt iagttages ved Sæby eller sydligere (B.Z.). Et spredt tilbagetræk foregår i marts/april, især med kraftige nordvestlige vinde.

Et usædvanligt træk sås 5. januar 1965, hvor ikke færre end 204 ad. passerede. Mange sås også i dagene umiddelbart før og efter denne dato (P.H.L. og LARS LARSSON).

ALM. SKARV (*Phalacrocorax carbo*)

Fåtallig vintergæst; men på trækket i april/pr. maj ses af og til småflokke, især med vinde i sektoren N-NØ, hvor de i påfaldende grad følger den samme rute op langs Sønderstrand, hen over Grenen og videre i nordlig retning.

I alt passerer vel 40-80 i løbet af foråret.

FISKEHEJRE (*Ardea cinerea*)

Regelmæssig trækgæst i marts/april, men næppe mere end 10-20 i alt. Strejfende individer ankommer fra tid til anden, og holder da især til i Nederrose. En vis ophobning kan endog finde sted hen på sommeren, når de unge fugle på mellemtræk for en tid slår sig ned her.

RØRDRUM (*Botaurus stellaris*)

Tilf. strejfgæst. I fundet død i Reservatet 1. maj 1966 (O.D.).

HVID STORK (*Ciconia ciconia*)

Næsten hvert forår når nogle trækkende Storke helt til Skagen, hvor de ubeslutsomme kredser rundt over Grenen, og nu og da forsøger udtræk, før de langsomt forsvinder ind over Reservatet igen.

I foråret 1962, hvor der iøvrigt rapporteredes om bemærkelsesværdigt mange Storke også i det øvrige Nordjylland, kunne der i flere dage ses 2-3 rastende på Skagens posthus og Kappelborgskolen, hvad der naturligvis forårsagede opsæt-

ning af det traditionelle vognhjul. Storken har dog aldrig udvist nogen interesse for Skagen som yngleområde, og gjorde det desværre heller ikke i dette tilfælde.

Følgende meddelelser foreligger: I alt ca. 12 iagtt. i foråret 1955; 3 iagtt. 17. maj 1957; 2 iagtt. 11. maj 1960; 4 iagtt. 23. april 1962; 2-3 iagtt. 5.-7. maj 1962; 1 iagtt. 12. april 1963.

SORT STORK (*Ciconia nigra*)

Tilf. strejfgæst der gerne optræder i selskab med den Hvide Stork. Således 17. maj 1957, hvor 2 Sorte Storke og 3 Hvide Storke kredsede over Grenen og flere gange forsøgte udtræk før de vendte tilbage over hederne. (NIELS HESSELBERG CHRISTENSEN. - D.O.F.T 52: 82).

Om formiddagen 23. april 1962 sås 2 Sorte Storke og 1 Hvid Stork blandt nogle skruende våger højt til vejrs over Grenen. Herfra fløj de ind over Reservatet og slog sig ned i Nederrose, hvor de lod sig iagttage på nært hold. Senere på dagen sås de Sorte Storke atter over Fyrvej, skruende så højt til vejrs at de jævnligt forsvandt bag skyerne. Efter nogen tids forløb trak de langsomt bort i sydvestlig retning (O.D., P.H.L., SIGURD ROSENDAHL, B.Z. m. fl.).

FLAMINGO (*Phoenicopterus ruber*)

Tilf. gæst (undsluppet fra fangenskab?). 1 iagtt. ved Nordstrand 21. maj 1967 (O.D.). Formentlig det samme individ, som nogle uger forinden flere gange blev iagttaget ved Rønnerne umiddelbart nord for Frederikshavn (OLE B. NIELSEN, JENS HØJEN POULSEN og JENS SØRENSEN).

KRIKAND (*Anas crecca*)

De første viser sig i marts, og arten ses efterhånden almindeligt i småsøer og fladvandspytter. Ynder at flyve rundt over havet i umiddelbar nærhed af Grenen, hvor en flok også af og til kaster sig. Det sker også, at en flok forsvinder ud af syne, men noget egentligt træk er der næppe tale om. Tværtimod synes de at have god tid, og benytter efterhånden hovedsagelig Nederrose som deres daglige tilholdssted. Undertiden ses her, foråret igennem, en flok på op til 50 eks. bestående af begge køn; men kun få par yngler i området.

ATLINGAND (*Anas querquedula*)

Enkelte træffes undertiden blandt rastende Krikænder og nogle få ses nu og da i en af klitsøerne, men deres forekomst synes ret tilfældig, og de forbliver aldrig i længere tid.

KNARAND (*Anas strepera*)

Tilf. strejfgæst. Nogle få eks. er enkelte gange set i klitsøerne (O.D.). 1 par iagtt. 14.-15. april

1952 (ERIK HANSEN og NIELS HESSELBERG CHRISTENSEN. — D.O.F.T. 54: 160).

GRÅAND (*Anas platyrhynchos*)

Fåtallig vintergæst. Alm. yngletrækfugl. Med østlige vinde trækkende småflokke langs Nordstrand i marts/april; men kun undtagelsesvist dagcifre der nærmer sig 300.

SPIDSAND (*Anas acuta*)

Yderst fåtallig trækgæst, der næppe kan iagttages hvert forår. 1 iagtt. 30. april 1964 (B.Z.).

PIBEAND (*Anas penelope*)

Nogle få ses blandt de trækkende Gråænder, og nu og da selvstændige flokke, men sjældent på over 20, og i alt passerer der næppe mere end nogle få snese i løbet af foråret.

SKEAND (*Anas clypeata*)

Fåtallig trækgæst, der næsten altid optræder parvis. Kan raste i op til et par uger, men som regel kun få dage.

TAFFELAND (*Aythya ferina*)

Yderst fåtallig strejfgæst. 1 ♀ iagtt. i søerne ved Batterivej i april 1962 (Påskelejren).

TROLDAND (*Aythya fuligula*)

Fåtallig vinter- og trækgæst i småselskaber på op til 10. Noget hyppigere i isvintre. Enkelte ungfugle kan om foråret raste i længere tid i søen bag Ellekrattet.

BJERGAND (*Aythya marila*)

Meget fåtallig vinter- og trækgæst, der næppe iagttages hvert forår.

HAVLIT (*Clangula hyemalis*)

Alm. vintergæst, og på trækket i febr./april ses jævnligt småflokke langt til søs over Kattegat, især med nordøstlig kuling. Langs Nordstrand er trækket langt mere spredt og tilfældigt. Efternølere kan ses til langt hen i maj.

SORTAND (*Melanitta nigra*)

Talrig vinter- og trækgæst, der ses dagligt i et antal fra nogle få snese og op til flere hundrede. På trækket, der kulminerer i april, ses over Skagerrak vældige, nordøstgående flokke, ofte så langt til søs, at de næppe kan anes med det blotte øje, og det er vanskeligt at anslå individantallet; men givet er det, at der er tale om fugle i titusindvis.

FLØJLSAND (*Melanitta fusca*)

Ret fåtallig vinter- og trækgæst. Som oftest kun nogle få omstrejfende fugle; men en mindre flok

(op til 20) kan dog undertiden holde til udfor Nordstrand i længere tid.

EDERFUGL (*Somateria mollissima*)

Alm. vinter- og trækgæst, der ses dagligt. Især hyppig over Kattegat med østlig kuling, hvor flok efter flok passerer op langs Sønderstrand. Bortset herfra er dagcifre på over 100 ikke almindelige, og med vestlige vinde ses kun få, strejfende fugle. Enkelte par og en del ungfugle har i de senere år oversomret, men ynglen er ikke påvist.

HVINAND (*Buchepala clangula*)

Ret almindelig vintergæst, men fåtallig på trækket (næppe over 50 i alt i løbet af foråret), og da især langs Nordstrand.

TOPPET SKALLESUGER (*Mergus serrator*)

Alm. vinter- og trækgæst. Dagcifre på over 50 er dog ikke almindelige, men ofte ses en samlet flok på 20-30 (i maj 1953 ca. 150), ivrigt dykkende, umiddelbart øst for Grenen, hvor de iøvrigt kan holde til i længere tid. I det hele taget er det vanskeligt at konstatere nogen egentlig trækbevægelse hos denne art.

STOR SKALLESUGER (*Mergus merganser*)

Ret alm. vintergæst; men arten ses kun fåtalligt på trækket i marts/april, og da gerne op langs Sønderstrand, hen over Grenen og videre mod nord.

LILLE SKALLESUGER (*Mergus albellus*)

Ustadig, fåtallig vinter- og trækgæst.

GRAVAND (*Tadorna tadorna*)

Regelmæssig, men ret fåtallig trækgæst. Fra de første ankommer i marts ses næsten dagligt nogle få rastende eller strejfende, ofte langt ude over havet. Enkelte ses også trække ud. Nærmeste ynglelokalitet er Kandestederne ca. 15 km sydvest for Skagen.

GRÅGÅS (*Anser anser*)

Fåtallig trækgæst. Flokke på op til 50 skal dog undtagelsesvist være iagttaget.

SÆDGÅS (*Anser fabalis*)

Meget fåtallig trækgæst, og arten iattages næppe hvert forår. 50 iagtt. ved Grenen 13. april 1952; 4 iagtt. 7. april 1958; 2 iagtt. 7. april 1962.

KORTNÆBBET GÅS

(*Anser fabalis brachyrhynchus*)

Tilf. strejfgæst. 2 iagtt. i Nedermose i januar 1961 (P.L.H. og TORBEN MØLLER).

KNORTEGÅS (*Branta bernicla*)

Regelmæssig, men temmelig fåtallig trækgæst (næppe mere end 15-30 i løbet af foråret). Både den LYSBUGEDE (*Branta bernicla hrota*) og den MØRKBUGEDE (*Branta bernicla bernicla*) form forekommer; men sidstnævnte er vistnok den hyppigste.

PIBESVANE (*Cygnus bewickii*)

Sjælden trækgæst. 1 ad. (olieskadet) ved Skagens havn ult. april 1959; 3 ad. rastende i Reservatet 16. april 1962; 1 iagtt. 12. april 1963.

SANGSVANE (*Cygnus cygnus*)

Regelmæssig, men temmelig fåtallig vinter- og trækgæst (næppe mere end 15-30 i løbet af foråret). Kan undertiden raste i flere dage.

KNOPSVANE (*Cygnus olor*)

Fåtallig strejf- eller trækgæst (næppe over 10 i løbet af foråret). Har i senere år ynglet i Mile-søen ca. 15 km sydvest for Skagen.

KONGEØRN (*Aquila chrysaëtus*)

Fåtallig, men regelmæssig trækgæst. Især i april ses hvert år 1-3 eks., der kan raste i flere uger. Som oftest drejer det sig om ungfugle. Holder gerne til i områderne ved Klitplantagen, men strejftog foretages også nu og da ud over Reservatet.

STOR SKRIGEØRN (*Aquila Clanga*)*

Tilf. gæst. 1 juv. iagtt. 6. maj 1966 (P.L.H. og LARS LARSSON).

LILLE SKRIGEØRN (*Aquila pomarina*)

1 Skrigeørn (formodentlig lille) set 6.4.68 (BRANDT et al. 1970).

MUSVÅGE (*Buteo buteo*)

Langt den hyppigste af rovfuglene. I årets første måneder kun enkelte strejfende fugle; men i marts øges antallet efterhånden og dagcifre på 60-100 (17. april 1949 ca. 425 og 17. april 1964 over 400) forekommer jævnligt til hen i maj. I alt passerer der vel op mod 1000 i løbet af foråret.

LÄDDENBENET MUSVÅGE (*Buteo lagopus*)

Som Musvåge, men langt fra så talrig. Selv på gode trækdage ses sjældent mere end 10-15 (17. april 1964 dog ca. 50). Efternølere ses endnu langt hen i maj.

SPURVEHØG (*Accipiter nisus*)

Strejfende individer ses ret jævnligt i jan./febr. Mod slutningen af marts langt hyppigere, og dag-

cifre på 15-30 er da almindelige. Selv på dårlige dage ses næsten altid, i hvert fald nogle få, jagende mellem klitterne – undertiden i timevis – før de trækker ud. En del ses blandt Musvågerne eller i mindre selvstændige skruer. Langt de fleste kommer dog strygende i spredt orden ganske lavt hen over Nordstrand og mellem klitrækkerne. På gode trækdage, der kan indtræffe til hen i maj, er dagcifre på 50-75 ret almindelige (17. april 1964 mindst 120; 1. maj 1964 over 100), endog flere dage i træk. I løbet af foråret 1964 passerede mindst 600 i alt; hvilket dog er over normalen.

DUEHØG (*Accipiter gentilis*)

Meget fåtallig strejf- eller vintergæst. Noget hyppigere på trækket i marts/april, men næppe over 10-20 i alt.

RØD GLENTE (*Milvus milvus*)

Sjælden trækgæst. 1 iagtt. blandt tilbageflyvende Musvåger 30. marts 1949 (ERIK HANSEN og NIELS HESSELBJERG CHRISTENSEN. – D.O.F.T. 54: 162); 1 iagtt. blandt skruende våger 3.-4. maj 1960; 1 iagtt. over Reservatet 19. april 1964 (P.L.H. og TORBEN MØLLER).

SORT GLENTE (*Milvus migrans*)

Tilf. trækgæst. 1 iagtt. over Reservatet 19. april 1964. Fuglen gjorde trækforsøg et par gange (P.H.L., LARS LARSSON m. fl.).

HAVØRN (*Haliaëtus albicilla*)

Yderst fåtallig vintergæst; men regelmæssig trækgæst, der iagttages næsten hvert forår, især i april. Kan raste i længere tid.

HVEPSEVÅGE (*Pernis apivorus*)

Op til flere hundrede kan passere om foråret, men mere ustadigt, og betydeligt senere, end Musvågerne. Enkelte ses blandt disse fra midten af april, men hovedtrækket falder i maj (14. maj 1960 ca. 260) og vedvarer til hen i juni. Endog senere er set op til 50 på en dag.

RØRHØG (*Circus aeruginosus*)

Regelmæssig trækgæst i april/maj, men kun nogle få eks. Flere gange formodning om ynglen, men noget bevis foreligger ikke.

BLÅ KÆRHØG (*Circus cyaneus*)

Ret alm. trækgæst i marts/pr. maj, og 4-8 på en dag er ingenlunde sjældent. I alt kan der vel i løbet af foråret passere op mod 50.

HEDEHØG (*Circus pygargus*)

Tilf. strejfgæst. 1 ad. ♂ iagtt. 5. maj 1953 ved Kandestederne ca. 15 km sydvest for Skagen.

Fuglen fløj målbevidst mod nord (ERIK HANSEN og NIELS HESSELBERG CHRISTENSEN. - D.O.F.T. 54: 163).

FISKEØRN (*Pandion haliaëtus*)

Regelmæssig trækgæst i april/pr. maj, hvor op til 15 kan passere. I dagene 7.-15. april 1963 sås samtidig 5-8 (muligvis flere) rastende; men dette er afgjort usædvanligt.

LÆRKEFALK (*Falco subbuteo*)

Sjælden trækgæst. 1 iagtt. 18. april 1962 (SIGURD ROSENDAHL).

VANDREFALK (*Falco peregrinus*)

Meget fåtallig strejf- eller vintergæst. Ses stadig regelmæssigt på trækket i marts/april; men er gået noget tilbage i senere år, og næppe mere end 5-10 passerer i løbet af foråret.

DVÆRGFALK (*Falco columbarius*)

Ret alm. på trækket ult. marts/maj, hvor op til 40 kan passere. Dagcifre på mere end 5-8 er dog sjældne, og totalantallet svinger stærkt fra år til år; således højest 10 i foråret 1964.

TÅRNFALK (*Falco tinnunculus*)

Regelmæssigt 1-3 par ynglestandfugle (har bl. a. flere gange lagt æg i tomme skadereder i Ellekrattet). På trækket virker Tårnfalken meget talrig, idet de iøjnefaldende fugle ses altid og alle vegne; men det antal, der passerer Skagen, er i virkeligheden ganske ringe artens enorme udbredelse taget i betragtning. Mere end 6 er aldrig set trække ud på en dag, og der passerer næppe over 40 i alt i løbet af foråret.

AGERHØNE (*Perdix perdix*)

Alm. ynglestandfugl. Antagelig 3-6 par øst for Batterivej.

VAGTEL (*Coturnix coturnix*)

Tilf. trækgæst. 1 ad. fundet på hovedgaden i Skagen 27. maj 1958. Fuglen, der endnu var varm, havde brækket halsen ved at flyve mod telefontrådene (O. D.). 1 ad.* med rugeplet fundet død 28. maj 1966 (JOHANNES KAAAS).

TRANE (*Grus grus*)

Sjælden strejf- eller trækgæst. 2 trak ud mod nordøst 17. april 1949; 1 fouragerede i Neder-mose 10. maj 1960; 2 iagtt. ved Grenen 23. maj 1962, hvor de kredsede ganske lavt nogle gange, før de langsomt forsvandt ind over hederne; 1 iagtt. og flere hørt i moserne længere nede i Vendsyssel, hvor op til 20 skal have holdt til i foråret 1967. Enkelte andre iagttagelser i årenes løb, men aldrig over 10 eks. samtidig.

VANDRIKSE (*Rallus aquaticus*)

Ses kun undtagelsesvist, men stemmen høres jævnligt fra Reservatet, hvor flere par uden tvivl yngler, og undertiden overvintrer.

ENGSNARRE (*Crex crex*)

Tilf. gæst. 1 iagtt. ved Batterivej 7.-8. maj 1960 (P.L.H. og TORBEN MØLLER).

GRØNBENET RØRHØNE (*Gallinula chloropus*)

Meget fåtallig yngletrækgæst. 1 trak ud fra Grenen 27. marts 1959.

BLISHØNE (*Fulica atra*)

Talrig yngletrækgæst overalt i Reservatet. Et mindre antal overvintrer undertiden.

STRANDSKADE (*Haematopus ostralegus*)

Regelmæssig trækgæst, der kan forventes de første dage i marts og herefter jævnligt ses; men antallet af egentligt udtrækkende fugle er ringe, og dagcifre over 20 forekommer kun undtagelsesvist. Derimod virker Grenen som opsamlingssted for omstrejfende småselskaber, og i marts/april ses ofte 40-80 eks. holde til her i flere dage.

Et enkelt par yngler muligvis nu og da ved Nordstrand.

VIBE (*Vanellus vanellus*)

Talrig på trækket, der almindeligvis indledes i begyndelsen af marts og tiltager kraftigt i løbet af denne måned, hvor større eller mindre selskaber næsten dagligt ses flyvende rundt over området på en underlig, planløs måde. Udtrækket er ikke mindre forvirret, idet flokkene meget ofte opløses i samme øjeblik Grenen forlades, hvorefter fuglene bogstaveligt talt spredes for alle vinde og fortsætter i alle mulige retninger mellem NØ og S. En sådan individualisme er virkelig enestående for Vibene, og er ikke iattaget hos nogen anden art.

Hvor mange der i grunden passerer i løbet af foråret lader sig kun vanskeligt anslå, da de store Vibetræk meget ofte falder sammen med store træk af f. eks. Krage og Sanglærke, hvad der i forbindelse med Vibernes forvirrede optræden gør en optælling vanskelig. Dagcifre på 200-600 er dog ganske almindelige, og over 1000 ingenlunde sjældne. Et helt fantastisk træk sås 26. marts 1962, hvor mindst 5000 (muligvis det dobbelte antal) passerede i løbet af de sene formiddagstimer.

I løbet af april aftager antallet af trækkende fugle, og i maj ses kun nogle få efternølere.

Som ynglende findes arten udbredt overalt, endog på den bare strand kan reden findes.

STOR PRÆSTEKRAVE (*Charadrius hiaticula*)

Alm. omend temmelig fåtallig trækgæst, og fra de første ankommer i begyndelsen af marts eller før, og foråret igennem, kan der næsten altid ses fra nogle få og op til 50 eks. fouragerende på den flade forstrand ud mod Grenen. Udtræk iagttages kun undtagelsesvist, men arten høres ofte trække over om natten.

Adskillige par yngler langs kysterne.

LILLE PRÆSTEKRAVE (*Charadrius dubius*)

Tilf. gæst. 1 iagttaget ved Grenen pr. april 1960 (P.L.H.).

HVIDBRYSTET PRÆSTEKRAVE

(*Charadrius alexandrinus*)

Ankommer senere og er ikke så talrig som Stor Præstekrave; men foråret igennem ses dog almindeligt op til 20 fouragerende sammen med denne.

Hvidbrystet Præstekrave har i årevis ynglet regelmæssigt ved Nordstrand i et antal af 4-7 par og har således her sin nordligste yngleplads i Europa.

HJEJLE (*Pluvialis apricaria*)

Sædvanligvis meget fåtallig på trækket ult. marts/april (mindre end 10 i alt). Dog høres arten ofte trække over om natten, og 6. maj 1962 sås 150 rastende på Grenen.

STRANDHJEJLE (*Pluvialis squatarola*)

Yderst fåtallig trækgæst, der af og til høres om natten, men næppe iagttages hvert forår.

STENVENDER (*Arenaria interpres*)

Yderst fåtallig vintergæst. Noget hyppigere på trækket, men iagttages dog næppe hvert forår.

DOBBELTBEEKKASIN (*Gallinago gallinago*)

Sparsom vintergæst, men ret talrig på trækket. Jævnligt 20-30 rastende ved søen bag Ellektrattet. Almindeligt ynglende i Reservatet og i Nedermoste.

ENKELTBEEKKASIN (*Limnocyptes minimus*)

Yderst fåtallig trækgæst, der næppe kan iagttages hvert forår.

SKOVSNEPPE (*Scolopax rusticola*)

Jævnligt overvintrende individer (7. januar 1962 hele 20). På trækket i marts/april træffes arten almindeligt, undertiden i snesevis og da de mest uventede steder.

STOR REGNSPOVE (*Numenius arquata*)

Ses almindeligt på trækket i marts/april, men som oftest kun i spredte småflokke, og dagcifre over 20-30 er ikke almindelige. Dog er større

træk iagttaget: 20. april 1957 over 700; 21. april 1962 ca. 300. Iøvrigt høres arten hyppigt trække over. Efternølere ses til hen i maj.

LILLE REGNSPOVE (*Numenius phaeopus*)

Meget fåtallig trækgæst, der nok høres, men næppe ses, hvert forår.

STOR KOBBERSNEPPE (*Limosa limosa*)

Sjælden strejfgæst. 1 iagtt. ved Nordstrand 13. april 1952 (ERIK HANSEN og NIELS HESSELBJERG CHRISTENSEN. - D.O.F.T. 54: 163); 2 iagtt. ved søen bag Ellektrattet 19. april 1964 (P.L.H. og LARS LARSSON).

LILLE KOBBERSNEPPE (*Limosa lapponica*)

Meget fåtallig trækgæst, der kun undtagelsesvist ses i et antal af 70-80 eks. Sædvanligvis næppe over i alt 20 i løbet af foråret.

MUDDERKLIRE (*Tringa hypoleucos*)

I træktiden (ult. april/maj) træffes jævnligt op til 15 rastende, og har et natligt vadefugletræk passeret, kan man være sikker på den følgende morgen at træffe Mudderklirer ved snart sagt ethvert vandløb. Ofte forbliver nogle gennem længere tid, og lejlighedsvist ses oversomrende individer, især ved søen bag Ellektrattet. Udtrækket iagttages næsten aldrig, men 9. maj 1962 sås, pudsigt nok, 4 eks. blandt en større flok udtrækkende drosler.

TINKSMED (*Tringa glareola*)

Sjælden trækgæst. 7 fløj mod nordøst over Grenen 2. maj 1953 (ERIK HANSEN og NIELS HESSELBJERG CHRISTENSEN. - D.O.F.T. 54: 164); 4 trak ud og 1 endnu forsøgte derpå 22. april 1957 (Påskelejren).

SVALEKLIRE (*Tringa ochropus*)

Ses fåtalligt på trækket med. april/med. maj. Næppe over 15-30 i alt i løbet af foråret.

RØDBEN (*Tringa totanus*)

Almindelig på trækket fra pr. april, men sjældent dagcifre på over 10. Almindeligt udbredt som ynglefugl.

SORTKLIRE (*Tringa erythropus*)

Ret fåtallig trækgæst, der af og til høres, men dog næppe iagttages hvert forår. 1 fouragerede ved en klitsø 18. maj 1957; 1 trak ud ult. april 1962; 1 juv. med beskadiget vinge iagttaget 22. juni 1964.

HVIDKLIRE (*Tringa nebularia*)

Høres ofte trække over, men iagttages kun fåtalligt. Måske 10-30 i alt i løbet af foråret.

ISLANDSK RYLE (*Calidris canutus*)

Meget fåtallig vinter- og trækgæst, der næppe iagttages hvert forår.

SORTGRÅ RYLE (*Calidris maritima*)

Yderst fåtallig trækgæst. 1 ad. i sommerdragt iagtt. ved Nordstrand 7. maj 1953; 9 rastende ved søen bag Ellekrattet 3. maj 1960; 1 iagtt. ved Grenen 19. april 1964.

DVÆRGRYLE (*Calidris minuta*)

Meget fåtallig trækgæst, der næppe iagttages hvert forår, og aldrig over 4-5 eks. samtidig. 1 iagtt. ved Grenen 20. maj 1962.

ALM. RYLE (*Calidris alpina*)

Fåtallig vintergæst. Alm. på trækket ult. febr./maj, hvor 5-15, sjældnere op til 40 eks., næsten dagligt ses fouragerende sammen med præstekraver på den flade forstrand ud mod Grenen.

SANDLØBER (*Calidris alba*)

Fåtallig vinter- og trækgæst. Måske 10-30 ialt i løbet af foråret.

BRUSHANE (*Philomachus pugnax*)

Meget fåtallig trækgæst. 1 iagtt. ved Grenen 17. april 1947; 1 sammesteds 3. maj 1953; 1 ♂ iagtt. i Nederrose 8. maj 1960; 2 ♂♂ iagtt. 19. april 1964; 9 flyvende mod øst ved Ellekrattet 28. april 1964.

KLYDE (*Recurvirostra ovesetta*)

Meget fåtallig strejfgæst, gerne langs Nordstrand. 2 iagtt. april 1960; 19 iagtt. 27. marts 1964; 1 iagtt. 1. maj 1964.

ALM. KJOVE (*Stercorarius parasiticus*)

Strejfende fugle ses af og til, flest langs Nordstrand i april/maj (10-30 eks.). 3 passerede hen over Reservatet 26. maj 1962. Iagttages også jævnligt om sommeren.

LILLE KJOVE (*Stercorarius longicaudus*)*

Tilf. gæst. 1 juv. blev skudt ved Grenen i februar 1962. Fuglen virkede afkræftet og var muligvis allerede anskudt (P.L.H.).

ISMÅGE (*Pagophila eburnea*)*

Tilf. gæst. 1 juv. iagtt. i Skagen havn 24. maj 1966. Fuglen havde kun svage ungfugletegninger og var formentlig en 2-årig (P.L.H.).

SVARTBAG (*Larus marinus*)

Er altid talrigt til stede i havneområdet og blandt de vældige mågeflokke, der næsten dagligt raster

langs Nordstrand. Alle dragter er her repræsenteret, hvad der vist ikke er almindeligt ved vore øvrige kyster (vestkysten måske undtaget). Overgangsformerne synes mere at foretrække det åbne hav.

STOR SORTHØVEDET MÅGE

(*Larus ichthyaëtus*)

Tilf. gæst. 1 juv. iagtt. ved Nordstrand 11. maj 1960 (OLVAR LÆSSØE. - D.O.F.T. 54: 195).

SILDEMÅGE (*Larus fuscus*)

Foretrækker det åbne hav, og følger fiskerflåden talrigt. Ved kysten ses arten kun yderst fåtalligt i årets første måneder. Efterhånden noget hyppigere, og sidst på foråret kan mindre selskaber ses.

SØLV MÅGE (*Larus argentatus*)

Overordentlig talrig overalt, og ses dagligt rastende på Nordstrand i flokke, der kan tælle tusinder.

HVIDVINGET MÅGE (*Larus gloucooides*)

Fåtallig, men regelmæssig vintergæst. 1 juv. 16-18. april 1960; 1 juv. 30. marts 1961; 1 juv.* 8. april 1962; 1 juv. (1-årig)* 17. april 1964; 1 juv. (2-årig)* 24. april 1964.

GRÅMÅGE (*Larus hyperboreus*)

Regelmæssigt overvintrende i et antal af 2-10, i visse år muligvis flere. Bortset fra en fuldt ufarvet fugl, der i perioden 22. febr. - 4. april 1962 holdt til ved Grenen, drejer samtlige iagttagelser sig om ungfugle, der iøvrigt kan forblive til langt hen på foråret (14. maj 1960).

STORMMÅGE (*Larus canus*)

Ses almindeligt overalt, men i stærkt varierende antal. Hyppigst i marts/april, hvor flok efter flok med østlige vinde kan passere langs Grenen og videre mod nordøst.

HÆTTEMÅGE (*Larus ridibundus*)

Ses almindeligt overalt, men som oftest ret fåtalligt i årets første måneder. I løbet af foråret tillægger antallet, og flok efter flok kan i marts/april passere, især med østlige vinde.

En koloni opstod i Reservatet i 1967, og en optælling 28. maj viste ca. 100 reder med æg. Der kendes ingen andre ynglefund her, i hvert fald ikke indenfor de sidste 20 år, men fund af gamle reder for år tilbage viser, at kolonien har været her før (O.D.).

Iøvrigt yngler arten talrigt i moseområderne sydvest for Skagen.

DVÆRGMÅGE (*Larus minutus*)

Sjælden strejfgæst. 1 ad. iagttaget pr. juli 1962 (P.L.H.).

RIDE (*Rissa tridactyla*)

I vintertiden ses dagligt op til flere hundrede, og med nordlig kuling undertiden tusinder, idet flok efter flok – hovedsagelig ungfugle – da kan passere i en uafsladelig strøm op langs Sønderstrand og videre ud forbi Grenen. Hen på foråret aftager antallet efterhånden, men arten ses dog stadig omend undertiden temmelig fåtalligt. Har flere gange i de senere år forsøgt at yngle på bolværket i Skagens havn, og når den ikke har kunnet gennemføre, skyldes dette først og fremmest menneskets indgriben. I 1966 kom dog mindst 2 unger på vingerne fra en koloni, der var anlagt på en sænkasse, og som bestod af 10-15 reder. I 1967 fandtes kun én rede, der med sikkerhed indeholdt æg, men en tydelig yngletendens sås hos flere par (P.L.H.).

I modsætning til andre mågearter ses Riden ofte olietilsølet, endog i flokkevis.

SANDTERNE (*Gelochelidon nilotica*)

Sjældnen trækfugt, der kun er iagttaget få gange.

ROVTERNE (*Hydropogone caspia*)

Tilf. sommergæst. 1 ad. iagtt. 8. juli 1962 (P.L.H.).

FJORDTERNE (*Sterna hirundo*)HAVTERNE (*Sterna paradisaea*)

Ankommer i slutningen af april (20. april 1957) og ses herefter dagligt fiskende overalt. Det var nærliggende at tro, at store mængder måtte passere Grenen på vej mod de indre farvande, men noget egentligt målbevidst træk er hidtil ikke iagttaget. Havternen er vistnok den talrigste, omend det modsatte kan være tilfældet på visse dage.

DVÆRGTERNE (*Sterna albifrons*)

Regelmæssig yngletrækfugl, der omtales allerede fra 1934, hvor 2 reder med hver 2 æg blev fundet ca. 200 m vest for Højen Fyr (D.O.F.T. 1937-39). Har i de senere år ynglet i et skiftende antal i en koloni på Nordstrand (i 1967 fandtes hele to kolonier med i alt 16 reder); men på grund af for megen uro omkring ynglepladsen er det langtfra alle, der har held til at gennemføre. De forbliver dog i området alligevel og viser intet tegn til at yngle andre steder. Kun en enkelt gang vides arten at have ynglet ved Sønderstrand, nemlig i 1958, hvor en ret nyudklækket unge blev fundet – temmelig langt fra kysten iøvrigt.

Bortset herfra ses kun yderst få træk- eller strejfgæster.

SPLITTERNE (*Sterna sandvicensis*)

Ankommer i de sidste dage af marts (25. marts 1964), og kan herefter dagligt ses fiskende i et

større eller mindre antal overalt i farvandene. Noget større, målbevidst træk er ikke iagttaget i de senere år.

ALK (*Alca torda*)LOMVIE (*Uria aalge*)

Begge arter ses påfaldende fåtalligt, og de enkelte, der fra tid til anden ses i Skagens havn eller i umiddelbar nærhed af kysten, er næsten altid olieskadede, hvad der også gælder de opskyllede eks., der jævnligt findes på stranden.

Om vinteren kan spredte selskaber, eller større flokke, dog undtagelsesvist ses langt til søs, og det kan naturligvis være vanskeligt at skelne mellem de to arter. Det synes dog, som om Lomvier kun optræder enkeltvis, eller højst nogle stykker sammen, medens tætte flokke altid består af Alke.

TEJST (*Ceppus grylle*)

Yderst fåtallig strejfgæst, der næppe iagttages hvert forår. 5 iagtt. ved Grenen 27. marts 1959; 1 iagtt. 8. januar 1963.

LUNDE (*Fratercula arctica*)

Meget fåtallig vintergæst. 1 ad. i vinterdragt iagttaget ved Grenen 1. april 1961 (Påskelejren); 1 iagtt.* ved Skagens havn 22. februar 1964 (P.L.H.). Herudover er olieskadede fugle af og til antruffet på stranden, og opskyllede eks. ret jævnligt fundet, bl. a. mindst 25 på påskelejren i 1966.

TURTELDUE (*Streptopelia turtur*)

Sjældnen strejfgæst. 1 ad. opsamlet af fiskekutter nord for Skagen i juli 1963; 1 ad. iagtt. ved Nordermose 29. maj 1964 (P.L.H.).

TYRKERDUE (*Streptopelia decaocto*)

Skagen hører til de lokaliteter, hvor arten først slog sig ned efter at have indvandret til Danmark, og siden de første konstateredes i 1948, er antallet vokset med rivende hast. Således kunne der i 1958 ses op til 200 på fuglenes foretrukne soveplads ved Skagens banegård, og i 1962 yngede antagelig op mod 400 par i alt i byen. Skønt hårdnakkede strandfugle, ses lejlighedsvist enkelte individer trække ud fra Grenen eller forsøge derpå, og ringfund foreligger både fra Norge og Sverige, samt fra Frankrig.

HULDUE (*Columba oenas*)

Regelmæssig, men ret fåtallig trækfugt pr. marts/april. Som oftest enkelte blandt de trækkende ringduer, men også undertiden i selvstændige småselskaber, og da gerne – i modsætning til Ringduen – i ganske lav, strygende flugt. I alt passerer vel 75-150 eks. i løbet af foråret, men arten skal tidligere have været mere talstærk.

RINGDUE (*Columba palumbus*)

Ses kun fåtalligt om vinteren, men er talrig på trækket med. marts/april, hvor dagcifre på 500-2000 flere gange er registrerede, og op mod 100 forekommer jævnlgt til langt hen i maj. I alt passerer vel 4000-6000 i løbet af foråret.

Skønt Ringduen vel i almindelighed regnes for en typisk dagtrækker, kan der ikke være tvivl om, at et vist nattræk også finder sted, i hvert fald over land; thi ofte ses nyankomne, rastende dueflokkede i træerne langs Fyrvej længe før daggry, ligesom adskillige kan jages op fra klitterne. Lignende iagttagelser er gjort ved Syr på Læsø (B.Z.). Alm. ynglefugl, bl. a. i Klitplantagen.

GØG (*Cuculus canorus*)

Regelmæssig, men temmelig fåtallig trækgæst. I Reservatet høres enkelte i maj, og det er sandsynligt, at arten nu og da yngler her.

STOR HORNUGLE (*Bubo bubo*)

Tilf. vintergæst. 1 skudt ved Gl. Skagen 10. januar 1860 (D.O.F.T. 1937-39).

SNEUGLE (*Nyctea scandiaca*)*

Om eftermiddagen 28. marts 1962 blev 3 eks. samtidigt skræmt op fra de yderste marehalmstuer på Grenen. Herfra fløj de ud på den åbne strand, hvor de lod sig iagttage på ganske nært hold. Enkeltvis forsøgte de flere gange udtræk mod nordøst i lav, retlinet flugt, endog tværs gennem flokke af Sølvmåger trods disses heftige angreb.

En overgang var de alle borte, men sidst på eftermiddagen var de atter til stede, siddende på en ø, der dengang fandtes ud for Grenen.

I de følgende dage holdt mindst 2 fortsat til i klitområderne, og 1 blev iagttaget ved Skagens posthus. Efter 1. april sås jævnligt en enkelt, der mod slutningen af måneden forsøgte udtræk, og iøvrigt på det tidspunkt havde erhvervet sig en flosset vinge, der gjorde den let kendelig i de følgende dage.

I en periode efter 1. maj sås ingen Sneugler, men sidst på måneden fandtes de tiloversblevne rester (et par øren og en forpote) af en halvstor harekilling, og de umiskendelige aftryk af en ugles fangere i det fugtige sand efterlod ingen tvivl om, hvem gerningsmanden var. Uglen med den flossede vinge blev da også iagttaget endnu en gang, nemlig 28. maj, hvor den fløj vestover langs Nordstrand og tog sæde på et jerntårn.

Hvor mange Sneugler, der i grunden blev set i alt i løbet af foråret, er ikke let at fastslå, da vistnok alle var ungfugle og således ikke fremviste særlige afvigelse i fjerdragten. Karakteristisk for dem alle var en mørk rhombe-formet

tegning, der fremkom på hver side af brystet på grund af en særlig tæt tværvatring her. Der blev aldrig set mere end 3 samtidigt, men det er ikke udelukket, at der kan have været flere (O.D., P. L.H., JENS HØJEN POULSEN, B.Z. m. fl.).

1 ad. ♂ iagtt. 10.-11. april 1966 (Påskelejren).

KIRKEUGLE (*Athene noctua*)

Sjælden strejfgæst. 1 ad. fanget og ringmærket ved Batterivej 5. april 1967. Fuglen var i fin forderstand og yderst aggressiv (O.D.).

NATUGLE (*Strix aluco*)

Yderst fåtallig. Muligvis et enkelt ynglepar i Skoven. Herudover kun set og hørt enkelte gange i byen. 1 fundet død ved Gl. Skagen i februar 1960; 1 iagtt. ved Skagens banegård 24. marts 1964.

SKOVHORNUGLE (*Asio otus*)

Meget fåtallig vintergæst. Ses regelmæssigt på trækket (ult. marts/med. maj), undertiden i selskaber på 10-12 eks.; men næppe mere end 20-30 i alt i løbet af foråret. Træffes mest i Ellekrattet, men ses også af og til i beplantningerne langs Batterivej. Iagttages også jævnligt om sommeren og yngler formentlig flere steder omkring Skagen.

MOSEHORNUGLE (*Asio flammeus*)

Fåtallig vintergæst, men ret hyppig på trækket (ult. marts/ult. april), hvor 2-5 rastende jævnligt skræmmes op på hederne og i klitområderne. Forsøg på udtræk er også af og til iagttaget i de tidlige morgentimer. Enkelte forbliver sommeren over og yngler muligvis i Reservatet.

NATRAVN (*Caprimulgus europaeus*)

3-4 par har, i hvert fald tidligere, ynglet regelmæssigt i Klitplantagen. Antallet er muligvis gået noget tilbage i senere år; men arten ses dog ret ofte flyve op fra afsalten, når biler passerer.

MURSEJLER (*Apus apus*)

Talrig trækgæst, især i dagene 9.-14. maj, hvor arten kan passere i tusindvis. Herefter aftager antallet hurtigt, og mod slutningen af måneden ses kun et beskedent antal, jagende over søer og vandløb.

ISFUGL (*Alcedo atthis*)

Sjælden træk- eller strejfgæst. 1 ad. holdt til ved Hvidegrøft og de nærliggende granplantninger 29.-30. marts 1962 (O.D., P.L.H. og B.Z.).

BLÆDER (*Merpos apiaster*)

Tilf. gæst. 1 taget af Spurvehøg i maj 1952 (A. HEILMANN. - D.O.F.T. 52: 177).

GRØNSPÆTTE (*Picus viridis*)

Tilf. strejf- eller trækgæst. 1 iagtt. i Klitplantagen 5. april 1943; 2 iagtt. på træk 7. april 1944 (A. HEILMANN. — D.O.F.T. 45: 145); 2 iagtt. i Skoven 31. marts 1949 (ERIK HANSEN og NIELS HESSELBERG CRHRISTENSEN. — D.O.F.T. 54: 166).

STOR FLAGSPÆTTE (*Dendrocopos major*)

Enkelte par yngler regelmæssigt i Skoven og flere par i Klitplantagen. Aflagde tidligere kun sjældent besøg i området øst for Batterivej, men værksteder fandtes dog af og til, bl. a. i telefonpæle. Har nu bredt sig og ses jævnlgt i Ellekrattet og de beplantede områder langs Fyrvej, hvor antagelig mindst 2 par yngler.

LILLE FLAGSPÆTTE (*Dendrocopos minor*)

Tilf. træk- eller strejfgæst. 1 iagtt. i Skoven 4 april 1943 (D.O.F.T. 1948); 1 iagtt. i Skagen 20. april 1957 (JOES RAMSØE JACOBSEN. — D.O.F.T. — 60: 146).

VENDEHALS (*Jynx torquilla*)

Sædvanligvis meget fåtallig trækgæst, men ret hyppig i foråret 1962, hvor mindst 30 blev iagttaget i perioden 28. april - 18. maj.

TOPLÆRKE (*Galerida cristata*)

Ret alm. ynglestandfugl på havneterrænet og i byens udkant, men har aftaget en del i senere år, og der er nu næppe mere end 5-10 ynglepar tilbage. Den første iagttagelse af arten skriver sig iøvrigt tilbage til 27. juni 1909 (D.O.F.T. 1911).

HEDELÆRKE (*Lullula arborea*)

Regelmæssig trækgæst ult. marts/april. Kun spredte småselskaber ses, men flere passerer givetvis blandt Sanglærkerne uden at blive bemærket.

I 1964 holdt et par til ved Klitgården i længere tid, men yngel blev ikke påvist.

SANGLÆRKE (*Alauda arvensis*)

Som regel nogle få overvintrende. Med mildt vejr øges antallet kraftigt i løbet af januar og første halvdel af februar, og adskillige flokke kan efterhånden ses, især på stubmarker. Betydende nok optræder rastende Sanglærker altid i tætte flokke, hvorimod udtrækket foregår i spredt orden og derfor let undervurderes. Der er imidlertid tale om betydelige mængder, idet dette spredte træk kan begynde allerede i februar og fortsætte med større eller mindre intensitet til hen i maj. At foretage en nøjagtig optælling af denne uendelige strøm lader sig ikke gøre, såfremt man i nogen grad tillige skal have opmærksomheden henvendt på øvrige trækkende fugle. Når trækket ult. marts/pr. april er på sit højeste, kan der enkelte

dage passere flere tusinde (26. marts 1962 muligvis over 20.000). Meget ofte ses Sanglærker og Viber i spredte, blandede flokke.

Som ynglefugl er arten udbredt overalt, og allerede i februar kæmpes der om territorierne.

BJERGLÆRKE (*Eremophila alpestris*)

Meget fåtallig, men sikkert regelmæssig vinter- og trækgæst. 35 iagtt. 17. april 1949; 2 iagtt. øst for Eellekrattet i marts 1959; 1 iagtt. ved Nordstrand 17. april 1964.

LANDSVALE (*Hirundo rustica*)

Er iagttaget allerede 10. april, men ankommer sædvanligvis noget senere. Tiltager hurtigt i antal, og i maj ses ofte hundredvis fouragerende ved Hvidegrøft og over klitsøerne. Udtrækket foregår ret spredt og når sit højdepunkt midt i maj, hvor dagcifre over 1.000 jævnlgt forekommer. Herefter jævnt aftagende, men et mindre, spredt udtræk kan dog stadig ses i begyndelsen af juni.

Yngler almindeligt i udhuse, landbrugsejendomme og andre passende lokaliteter.

BYSVALE (*Delichon urbica*)

Ankommer i regelen nogle dage senere end Landsvalen, hvorefter adskillige ses blandt disse. Lejlighedsvis ses også selvstændige, sluttede flokke, men talmæssigt er Bysvalen langt underlegen, og næppe mere end 1.000 passerer i alt.

Yngler regelmæssigt, men ret fåtalligt, i byen, især i den nordlige og vestlige del.

DIGESVALE (*Riparia riparia*)

Ses ret fåtalligt og spredt blandt de øvrige svaler. Kun undtagelsesvist rene flokke på op til 20.

PIROL (*Oriolus oriolus*)

Tilf. gæst. 1 iagtt. 27. maj 1954 (A. HEILMANN).

SORTKRAGE (*Corvus corone corone*)

Sjældent strejfgæst, gerne i selskab med trækken- de Gråkrager. 1 sås trække ud 19. april 1964 (LARS LARSSON, skriftl. medd.).

GRÅKRAGE (*Corvus corone cornix*)

Strejfende fugle ses fra årets begyndelse i et efterhånden tiltagende antal, og allerede i februar kan man tale om en vis ophobning. Mod slutningen af denne måned ses også det første, spredte udtræk, som herefter fortættes med større eller mindre styrke foråret igennem, undertiden i stor højde og over en meget bred front, og det er virkelig betydelige mængder, der passerer. Nogle hundrede om dagen er ganske almindeligt, og når trækket ult. marts/med. april er på sit højeste, er dagcifre på 4.000-7.000 ingenlunde sjældne (26.

marts 1962 mindst 10.000), og vældige flokke kan da ses rastende på Nordstrand før udtrækket, der iverigt kan vedvare til hen i maj.

Foruden disse trækgæster ankommer der hvert år mod slutningen af marts en mærkelig samling invalide Krager, der bl. a. i mere eller mindre grad mangler hale og vingefjer, og er i en så sørgelig forfatning, at nogle af dem, i regnfuldt vejr, kan fanges med de bare hænder.

Deres oprindelse har naturligvis været diskutert en del. Nogle mener, at der er tale om fugle, der på trækket er blevet anskudte eller forgiftede af fosfor o. lign., og som nu er strandet på Skagen. – Men hvordan går det da til, at disse fugle *ikke* ophobes lidt efter lidt, men i grunden ankommer nogenlunde samtidigt? Andre er af den opfattelse, at det drejer sig om en degenereret stamme. – Men hvordan kan denne da bestå i en årrække uden at yngle? Thi disse Krager holder ofte til ved Nordstrand, i et antal af op mod 100, sommeren igennem, og er ikke identiske med de få ynglepar, der findes i Klitplantagen.

På foranledning af Vildtbiologisk Station på Kalø blev der i 1959 opstillet en fælde til fanget af levende Krager. Denne blev året efter overdraget til Zool. Museum, og der er i årenes løb blevet fanget, undersøgt og ringmærket adskillige Krager på Skagen, men resultaterne heraf har, så vidt vides, ikke kastet lys over fænomenet (POUL HALD-MORTENSEN meddeler om lignende iagttagelser fra Hanstholm, hvor han i 1962 så 26 sådanne Krager forsøge udtræk så sent som 18. maj).

RÅGE (*Corvus frugilegus*)

Foråret igennem ses enkelte blandt de trækkende Krager, men næppe mere end 20-40 i alt.

ALLIKE (*Corvus monedula*)

Alm. ynglestandfugl, og de ret store flokke, der ofte ses flyve rundt over området i det tidlige forår, består vistnok udelukkende af disse lokale ynglefugle, der forøvrigt nok går en svær tid i møde, efterhånden som fjernvarmen vinder frem i byen. Det egentlige træk følger stort set Kragernes, og meget ofte ses blandede flokke. Talmæssigt er Alliken dog langt underlegen, og iverigt mere tøvende i udtrækket. Dage på 50-200 er det almindeligste, og kun på de helt store træk dage når antallet op mod 500. I alt passerer vel 1000-2.000 i løbet af foråret.

HUSSKADE (*Pica pica*)

Alm. ynglestandfugl og strejfgæst. Sædvanligvis overvintrende i et antal af 20-50, der hovedsagelig holder til omkring minkfarmene ved Batterivej, og kun undtagelsesvis ses strejfende i klit-områderne. I løbet af foråret ses dog flere og flere ved Grenen, især i området nord for Drach-

manns grav, hvor op til 150 efterhånden ophobes, og næsten hver dag forsøger udtræk flere gange. De når dog ikke langt ud over havet, før frygten for det ukendte overvinder den trækstemning, disse fugle åbenbart befinder sig i, og flokken begynder at circle rundt og rundt i stadig stigende højde, så den til sidst næppe kan anes med det blotte øje. Pludselig styrter den brogede forsamling sig hovedkuls mod jorden og slår sig – under megen skratten – atter ned blandt klitterne. Lignende »træk« er iagttaget ved Hanstholm (POUL HALD-MORTENSEN) og ved Syr på Læsø (B.Z.).

Der foreligger flere rapporter om udtræk af Husskader fra Grenen, og det sker faktisk også, at en flok forsvinder ud af syne; men noget egentligt træk er der næppe tale om. Snarere sker det, at flokken på tilbagevejen er så høj oppe, at den let overses, selv ved flittig brug af kikkerten. 2 tilbagemeldinger fra Norge og 1 fra Sverige kunne dog tyde på, at enkelte virkelig gennemfører turen.

Mod slutningen af april begynder flokken at formindskes, og 3-4 uger senere ses kun af og til enkelte småselskaber »skruende« over Grenen. Ringm. viser, at mange trækker ned langs den jyske østkyst, således er mindst 20 gemeldt fra Djursland, endvidere naturligvis adskillige fra forskellige steder i Vendsyssel.

En 100% Albino blev iagtt. ved Fyrvej 19. april 1964.

NØDDEKRIGE (*Nucifraga caryocatactes*)

Sjælden trækgæst. 1 trak ud sammen med 22 Krager 20. april 1957 (Påskelejren).

SKOVSKADE (*Garrulus glandarius*)

Strejfende småselskaber ses rent undtagelsesvis i klitområderne hen på foråret. Udtræk er aldrig konstateret, men en flok på 21 i selskab med 12 Husskader forsøgte flere gange herpå 19. maj 1957.

Træffes regelmæssigt i Klitplantagen, hvor utvivlsomt flere par yngler.

MUSVIT (*Parus major*)

Træffes kun fåtalligt om vinteren, men antallet tiltager, efterhånden som foråret nærmer sig, og småselskaber på op til 10 ses nu jævnlige. Mange følger tillige med småfugleskarerne op gennem Jylland og trækker ufortrødent ud sammen med disse. Især på de helt store træk dage ses adskillige blandt finkeflokkene, ligesom selvstændige småselskaber trækker ud rent undtagelsesvist.

Som ynglende er der næppe mange par øst for Batterivej, hvad der uden tvivl må tilskrives mangelen på egnede redepladser.

BLÅMEJSE (*Parus careuleus*)

Som Musvit, men trækkende Blåmejser synes at optræde i mere sluttede selskaber, der kan bestå af op til 25 eks.

SORTMEJSE (*Parus ater*)

Ses sædvanligvis fåtalligt i Reservatet, men manglende helt i 1964. I forårsmånederne noget hyppigere, og en del trækker sikkert ud blandt øvrige småfugle. Alm. ynglestandfugl i Klitplantagen.

TOPMEJSE (*Parus cristatus*)

Alm. ynglestandfugl i alle nåletræsbevoksningerne ved Skagen. Sædvanligvis også nogle få i Reservatet, men arten manglende dog helt i 1964. Der kan ikke konstateres nogen forøgelse af antallet om foråret, eller det ringeste tilløb til træk i det hele taget.

SUMPMEJSE (*Parus palustris*)

Yderst fåtallig strejfgæst, der næppe kan iagttages hvert forår.

HALEMEJSE (*Aegithalos caudatus*)

Ret alm. vintergæst, og småselskaber ses jævnligt i Ellekrattet. I 1964 var der endog tale om en mindre invasion, idet mindst 100 holdt til i Reservatet, og kunne ses fouragerende blandt buskadserne her, mere eller mindre samlet, til hen i marts.

Racen *europæus* er ikke iagttaget på Skagen og vist heller ikke i det øvrige Vendsyssel.

TRÆLØBER (*Certhia familiaris*)

Uregelmæssig og meget fåtallig strejf- eller trækgæst.

VANDSTÆR (*Cinclus cinclus*)

Sjældnen vinter- eller trækgæst. I holdt til ved en grøft i Klitplantagen i flere dage ca. 1958 (HARALD DANTOFF, mundtl. medd.).

GÆRDESMUTTE (*Troglodytes troglodytes*)

Fåtallig vintergæst og ynglestandfugl, men næppe øst for Batterivej. Derimod ses der regelmæssigt enkelte trækgæster her, endog helt ude mellem klitterne.

MISTELDROSSEL (*Turdus viscivorus*)

Alm. på trækket ult. marts/april, hvor spredte selskaber ses fouragerende, især langs Fyrvej. Trækker hyppigere om dagen end andre drosler, og dagcifre på 20-50 er ingenlunde sjældne (6. april 1958 ca. 150, og langt flere under det store drosseltræk i påsken 1962). Normalt passerer dog næppe mere end 300 i alt i løbet af foråret.

Nogle få par yngler sandsynligvis i områderne sydvest for Skagen.

SJAGGER (*Turdus pilaris*)

Nogle vintergæster kan altid træffes i klitområderne, hvor de lever af havtornens bærlyngende frugter. Ofte ses flokke på flere hundrede, men antallet er iøvrigt stærkt svingende. Var især hyppig i febr./marts 1964, hvor op mod 10.000 holdt til i området. I de tidlige morgentimer ses af og til flokke trække ud, gerne i stor højde; og Sjaggeren var naturligvis overordentlig talrigt repræsenteret under det store træk i påsken 1962.

En iagttagelse 1. august 1964 af 5 eks., hvoraf mindst de 2 var ungfugle, kunne tyde på, at arten havde ynglet i nærheden (P.L.H.).

SANGDROSSEL (*Turdus philomelos*)

Meget alm. på trækket ult. marts/pr. maj, og arten træffes da rastende overalt i beplantningerne. Adskillige trækker ud i blandede drosselflokke, medens selvstændige selskaber kun yderst sjældent ses forlade Grenen.

Uden tvivl regelmæssig omend ret fåtallig yngletrækfugl.

VINDROSSEL (*Turdus iliacus*)

Undertiden fåtallig vintergæst. Ret almindelig på trækket, hvor rastende fugle kan ses i et stærkt varieret antal. Sædvanligvis højst nogle snese, men op til 300 er dog iagttaget på en dag.

RINGDROSSEL (*Turdus torquatus*)

I det tidlige forår ses arten kun yderst sjældent, men på trækket (ult. april/pr. maj) træffes jævnligt småselskaber på 5-15 eks., især på de åbne marker langs Fyrvej eller blandt buskadserne i Reservatet. Nogle få ses lejlighedsvis trække ud, og der var adskillige (muligvis flere hundrede) blandt de øvrige drosler i påsken 1962.

SOLSORT (*Turdus merula*)

Alm. ynglestandfugl i byen, men øst for Batterivej ses arten kun sparsomt om vinteren. Meget talrig på trækket pr. marts/pr. maj, hvor flere trækbølger – der synes uafhængige af det øvrige drosseltræk – forekommer. Det er ikke almindeligt at se Solsorte trække ud om dagen; men arten var naturligvis rigt repræsenteret under det usædvanlige træk i påsken 1962.

STENPIKKER (*Oenanthe oenanthe*)

Regelmæssig trækgæst, der sædvanligvis ankommer midt i april (førsteiagttagelse 9. april), og et mindre antal ses da langs kysterne og på de åbne hedearealer langs Fyrvej. Antallet øges naturligvis noget efterhånden, men selv når trækket i første halvdel af maj er på sit højeste, ses sjældent mere end 20-30 om dagen. Enkelte par yngler, bl. a. mellem betonbrokker o. lign. langs Batterivej.

SORTSTRUBET BYNKEFUGL*(Saxicola torquata)*

Tilf. gæst. 1 ♂ iagtt. ved Batterivej 27. marts 1946 (ERIK HANSEN og NIELS HESSELBJERG CHRISTENSEN. - D.O.F.T. 54: 169).

BYNKEFUGL *(Saxicola rubetra)*

Regelmæssig, men ret fåtallig trækgæst ult. april/

med. maj (20-50 eks.), der især ses i de enligtstående buske i arealerne ved Skagens fyr. Yngler regelmæssigt, men temmelig spredt, ud over området øst for Batterivej.

RØDSTJERT *(Phoenicurus phoenicurus)*

Hyppig trækgæst, der ankommer mod slutningen af april (1 ♀ iagtt. 9. april 1962). Hovedtrækket falder i første halvdel af maj, og flere trækbølger kan da forekomme, hvorunder Rødstjerte ses i snevejs overalt. Selv i marehalmen kan arten træffes, og enkelte trækker ufortøvet ud.

SORT RØDSTJERT *(Phoenicurus ochruros)*

Enkelte strejfgæster er af og til iagttaget, især ved ruinerne af det gamle badhotel (O.D. og P. L.H.). Endvidere 1 ♂ i Skoven 6. april 1949 og 1 ved Batterivej 7. april 1949 (ERIK HANSEN og NIELS HESSELBJERG CHRISTENSEN. - D.O.F.T. 54: 169); 1 ♀ iagtt. i Ellektrattet 9. april 1966 (OLVAR LÆSSØE og POUL HALD-MORTENSEN, mundtlig meddelelse).

BLÅHALS *(Luscinia svecica)*

Sjælden trækgæst. 1 ad. ♀ iagtt. i Ellektrattet 18. maj 1957 (NIELS HESSELBJERG CHRISTENSEN. - D.O.F.T. 58: 82).

RØDHALS *(Erithacus rubecula)*

Fåtalligt overvintrende i byen. Overordentlig talrig på trækket pr. marts/med. maj, og der kan, især i april, indtræffe flere trækbølger, hvorunder området er vrimlende fuldt af Rødhalse, enkelte ses endog trække ud fra Grenen.

Kun få yngler øst for Batterivej, men i byen yngler sikkert adskillige.

SIVSANGER *(Acrocephalus schoenobaenus)*

Meget almindelig yngltrækfugl overalt ved klit-søerne. Nogen egentlig koncentration synes ikke at kunne konstateres i træktiden.

GULBUG *(Hippolais icterina)*

Meget fåtallig trækgæst. Enkelte ynglear i byen.

MUNK *(Sylvia atricapilla)*

Ret fåtallig, men regelmæssig trækgæst ult. april /med maj. Fåtallig yngltrækfugl.

HAVESANGER *(Sylvia borin)*

Fåtallig, men regelmæssig trækgæst. Ret fåtallig yngltrækfugl.

TORNSANGER *(Sylvia communis)*

Fåtallig, men regelmæssig trækgæst i første halvdel af maj. Meget alm. yngltrækfugl overalt i Reservatet.

GÆRDESANGER *(Sylvia curruca)*

Meget fåtallig, men regelmæssig trækgæst. Fåtallig yngltrækfugl.

LØVSANGER *(Phylloscopus trochilus)*

Overordentlig talrig trækgæst fra ca. 18. april og til nogle dage ind i maj. Alm. yngltrækfugl.

GRANSANGER *(Phylloscopus collybita)*

Meget fåtallig trækgæst i sidste halvdel af april. Iagttaget og hørt synge ved Fyrvej 12. og 25. maj 1962.

SKOVSANGER *(Phylloscopus sibilatrix)*

Yderst fåtallig trækgæst. 1 hørt synge ved Fyrvej 10. maj 1962 (B.Z.).

FUGLEKONGE *(Regulus regulus)*

Fåtallig, ret spredt vintergæst og ynglestandfugl. Talrig trækgæst, der især i april ses i nåletræsbeplantningerne, ofte i hundredvis.

GRÅ FLUESNAPPER *(Muscicapa striata)*

Regelmæssig trækgæst, der tidligst er iagttaget 9. maj. Arten hører således til de senest ankomne, og ses iøvrigt kun fåtalligt indtil hovedtrækket falder i de sidste dage af maj. Op til 100 kan da ses indenfor et snævert område, f. eks. ofte ved Hvidegrøft.

Yngler muligvis nu og da i Skoven.

BROGET FLUESNAPPER*(Muscicapa hypoleuca)*

Talrig trækgæst. En større trækbølge indtræffer ofte i den anden uge af maj, og de iøjnefaldende fugle ses da i snevejs overalt. Herefter stærkt aftagende i antal, og kun enkelte ses mod slutningen af måneden.

Yngler kun uregelmæssigt og fåtalligt, hvilket sikkert skyldes, at konkurrencen om egnede redepladser er for hård. Nogle sent opsatte redekasser blev således omgående beboede af Broget Fluesnapper, men var allerede året efter okkuperet af meiser.

JERNSPURV *(Prunella modularis)*

Enkelte overvintrende. Alm. yngltrækfugl. Talrig på trækket ult. marts/april, hvor flere trækbølger

kan forekomme. En del ses trække ud blandt øvrige småfugle.

ENGPIBER (*Anthus pratensis*)

Yderst fåtallig vintergæst. Alm. yngletrækfugl. På trækket, der kulminerer i april – men iøvrigt kan vare til hen i maj – er arten overordentlig talrig og passerer sædvanligvis i tusindvis, ofte over en meget bred front.

MARKPIBER (*Anthus campestris*)

Er flere gange gennem årene iagttaget og hørt synge ved Drachmanns grav, og et par med flyvefærdige unger sås her 19. august 1961 (JENS HØJEN POULSEN og MICHAEL ROBERTSON, skriftl. medd.). Er også iagttaget parvis ved Gl. Skagen.

SKOVPIBER (*Anthus trivialis*)

Alm. yngletrækfugl og talrig trækgæst, der antagelig passerer i hundredvis blandt de øvrige pibere.

SKÆRPIBER (*Anthus spinoletta*)

Fåtallig vintergæst langs stranden og ved molerne. På trækket ses almindeligt selskaber på og til 20 eks., ofte på oversvømmede enge og lignende fladvandede lokaliteter. Og adskillige af de udtrækkende pibere er naturligvis Skærpibere.

HVID VIPSTJERT (*Motacilla alba*)

En enkelt overvintrende i 1960-61. Sædvanligvis ses de første dog ikke før hen mod slutningen af marts, hvorefter arten træffes konstant langs Sønderstrand og, efterhånden som trækket tiltager, i fladvandspytterne langs Nordstrand. Dens udbredelse taget i betragtning kan man ikke sige, at den Hvide Vipstjert er nogen talrig gæst på trækket, der iøvrigt varer til hen i maj. Dagscifre på 10-40 er langt det almindeligste, og selv når trækket i sidste halvdel af april er på sit højeste, ses kun undtagelsesvis op til 75 på en dag.

Yngler almindeligt langs kysterne og enkelte andre steder.

BJERGVIPSTJERT (*Motacilla cinerea*)

Sjælden strejffgæst. 1 iagtt. ved Hvidegrøft 29.-30. marts 1962 og 1 iagtt. sammesteds 27. maj (P.L.H.).

GUL VIPSTJERT (*Motacilla flava*)

Regelmæssig på trækket, der begynder nogle dage ind i maj (førsteiagttagelse 11. april 1952) og varer måneden ud. Koncentrationer på 20-50, hvoraf langt den overvejende del tilhører racen *thunbergi*, ses jævnligt i denne tid, især på lyn-gen ved Hvidegrøft og i fladvandspytterne langs Nordstrand.

SILKEHALE (*Bombycilla garrulus*)

Af de større eller mindre skarer, der hvert efterår ankommer til Skagen, forbliver højest nogle få småselskaber vinter og forår igennem. De holder især til i byen, men ses dog også af og til i områderne ved Ellekrattet. Kun yderst få er set trække ud (næppe over 10 i alt). En del forblev særligt længe i foråret 1966, og 2-6 sås regelmæssigt indtil 28. maj, hvor 3 iøvrigt sås trække ud. Enkelte kunne stadig ses efter denne tid, og så sent som 26. juni sås mindst 2. Også foråret 1967 forblev arten længe, og ca. 15 blev iagttaget 5. maj.

STOR TORNSKADE (*Lanius excubitor*)

Meget fåtallig vintergæst. Noget hyppigere på trækket især i april, hvor flere eks. undertiden ses samtidigt.

RØDRYGGET TORNSKADE (*Lanius collurio*)

En mindre trækbølge indtræffer gerne i sidste halvdel af maj, og op til 10 eks. kan da ses i området en dag eller to. Flere par yngler regelmæssigt i Reservatet og videre vestover. Endog i byen træffes enkelte ynglepar.

STÆR (*Sturnus vulgaris*)

Talrig ynglestand- og trækfugl, og op til flere hundrede overvintrer hvert år i byen. Udtrækket begynder så småt i slutningen af februar, og foråret igennem til hen i juni ses en stadig, men i grunden ret spredt strøm, og antallet i de enkelte flokke overstiger sædvanligvis ikke nogle snese. På gode dage i april kan der godt passere nogle tusinde, men dagscifre på nogle hundrede er langt det almindeligste.

KÆRNEBIDER (*Coccothraustes Coccothraustes*)

Meget fåtallig strejf- eller vintergæst, der næppe kan iagttages hvert forår. 1 iagtt. 12. maj 1962; 5-6 holdt til i den østlige bydel gennem længere tid i vinteren 1965-66.

GRØNIRISK (*Carduelis chloris*)

Alm. udbredt ynglestandfugl. Om vinteren træffes de især fouragerende i stubmarker, som regel i mindre selskaber; men flokke på op til 50 er dog iagttaget. I løbet af foråret øges antallet noget af gennemtrækkende fugle, og enkelte ses trække ud blandt de øvrige finker.

STILLITS (*Carduelis carduelis*)

Regelmæssig, men meget fåtallig strejf- og trækgæst (5-20 i alt i løbet af foråret). Et enkelt par yngler muligvis i byen nu og da.

GRØNSISKEN (*Carduelis spinus*)

Spredte småflokke ses vinter og forår til ind i maj, ofte i selskab med Lille Korsnæb. Hvor stor

en del af de udtrækkende, blandede flokke af finker, irisker og siskener, der er Grønsiskener, vides ikke; men der kan vist højst være tale om nogle hundreder, da større, selvstændige flokke ikke er iagttaget. Enkelte eks. kan dog stadig ses til hen mod slutningen af maj, og nogle få par yngler muligvis.

TORNIRISK (*Carduelis cannabina*)

Meget fåtallig vintergæst nu og da; men i almindelighed ankommer de første ikke før hen i marts, og ses da især langs Fyrvej. Selv om Tornirisk må siges at være blandt de almindeligste fugle foråret igennem, er det dog ikke noget imponerende antal, der ses på trækket, artens store udbredelse taget i betragtning. Dage på 20-50 er langt det almindeligste, og selv på gode dage i april når antallet kun undtagelsesvis op på 250.

Alm. ynglefugl overalt.

BJERGIRISK (*Carduelis flavirostris*)

Regelmæssig, men som oftest ret fåtallig vinter- og træk-gæst, der mest træffes i småselskaber på strandenge og stubmarker. Mange trækker dog sikkert ud blandt øvrige småfugle uden at blive bemærket.

GRÅSISKEN (*Carduelis flammea*)

Udpræget invasionsfugl, der kan forekomme i tusindtallige skarer. Ret hyppig på trækket i 1962, men flokkene syntes usikre og kom ofte retur flere gange. I foråret 1964 blev der næppe iagttaget 10 i alt.

DOMPAP (*Pyrrhula pyrrhula*)

Regelmæssig, men ret fåtallig vintergæst. Noget hyppigere på trækket, især i april, hvor arten jævnlige høres blandt øvrige finker, og selskaber på op til 20 af og til træffes. Enkelte ses endnu senere, således 2 ♂ 15. maj 1962. Også enkelte sommeriagttagelser.

LILLE KORSNÆB (*Loxia curvirostra*)

Invasionsfugl, der optræder i et stærkt varieret antal. Manglede næsten helt i 1962 (kun 2 iagttagelser), men var ret hyppig i foråret 1964, hvor op til 300 næsten dagligt sås øst for Batterivej, ligesom adskillige flokke trak ud, meget ofte blandet med Grønsiskener. Spredte selskaber kunne stadig ses mod slutningen af april, og enkelte individer til hen i maj. I andre år er småflokke iagttaget endnu senere, og 6-7 par ynglede i Klitplantagen i 1959 (O.D.).

STOR KORSNÆB (*Loxia pytyopsittacus*)

Ses fåtalligt blandt flokke af Lille Korsnæb, og af og til i selvstændige småselskaber. 8-10 iagtt. 8. januar 1962 og enkelte i foråret 1963, men

under den mindre invasion af korsnæb i foråret 1964 blev ingen med sikkerhed bestemt til Stor Korsnæb.

BOGFİNKE (*Fringilla coelebs*)

En del overvintrer hvert år, og holder da især til i byen. På trækket er arten overordentlig talrig. De første fremstød kan ses allerede i begyndelsen af marts, og flere trækølger følger. I april, når trækket er på sit højeste, er dagcifre på nogle tusinde vel det almindeligste; men på særligt gode dage er det sikkert i titusindvis, der passerer, og endnu hen i maj ses mange hundrede.

Som ynglefugl træffes arten overalt påpassende lokaliteter.

KVÆKERFINKE (*Fringilla montifringilla*)

Meget fåtallig vintergæst. Alm. på trækket, der stort set falder sammen med Bogfinkens, og de to arter ses meget ofte i blandede flokke. Kvækerrinken er dog ikke så talrig, og helt store træk er endnu ikke iagttaget, men kan sikkert forekomme.

BOMLÆRKE (*Emberiza calandra*)

Ses talrigt om vinteren, især i byen. Yngler kun undtagelsesvis øst for Batterivej, men et mindre antal strejff- og træk-gæster ses dog her i marts/april (10-40 eks.). I områderne mod vest yngler flere par regelmæssigt.

GULSPURV (*Emberiza citrinella*)

I vintertiden benyttes grantykningerne vest for Batterivej ofte som soveplads for et større antal, men det er ikke meget, arten ses i området øst for, og i perioder kan den mangle helt. Der skal dog ikke være megen mildning i luften, før Gulspurve jævnlige ses ud over området, og på gode træk-dage også en del blandt udtrækkende finker og pibere, dog næppe mere end 100 i alt i løbet af foråret.

Skønt området øst for Batterivej synes ideelt, huser det kun få ynglepar.

RØRSPURV (*Emberiza schoeniclus*)

Undertiden overvintrer enkelte, og på trækket ses arten almindeligt blandt f. eks. pibere, til langt hen i maj. Dage på 10-30 er det almindeligste, men det dobbelte antal kan forekomme, og muligvis flere, da arten let overses.

Flere par yngler i Reservatet.

LAPLANDSVÆRLING (*Calcarius lapponicus*)

Fåtallig, men regelmæssig træk-gæst, der ofte overses. 1 iagtt. 18. april 1957; 1 ♀ ell. juv. iagtt. 28. marts 1959; 1 gjorde trækforsøg 29. marts 1959; 1 ♂ iagtt. 4. april 1959; 2 iagtt. blandt en flok Sanglærker ved Fyrvej 2. marts 1962; 2 iagtt. ved Grenen 1. april 1962; 1 iagtt. ved Grenen 28. april 1964.

SNESPURV (*Plectrophenax nivalis*)

Regelmæssig, men ret fåtallig vinter- og træk-gæst, der mest træffes i spredte småelskaber på den flade forstrand ud mod Grenen. Lidt spredt udtræk ses ult. marts/pr. april, men højst nogle hundrede eks. i alt.

GRÅSPURV (*Passer domesticus*)

Talrig ynglestandfugl, der dog forlader området øst for Battervej om vinteren.

SKOVSPURV (*Passer montanus*)

Alm. udbredt, men forholdsvis fåtallig ynglestandfugl i byen.

EXPLANATORY NOTES IN ENGLISH

The preceding systematic list has been based on spring observations only. Several of the species mentioned here as rare or scarce may be frequently seen in autumn.

Faunistic categories

Yngletrækfugl = Summer-Resident. - Ynglestandfugl = Resident. - Trækgæst = Passage-Migrant. - Strejfgæst = Dispersing Visitor. - Vintergæst = Winter-Visitor. - Sommergæst = Summer-Visitor. - Tilf. (= tilfældig) gæst = Causal or Accidental Visitor.

Grades of frequency

Talrig = numerous. - alm. (= almindelig) = common. - hyppig = frequent. - spredt = scattered. - fåtallig = scarce. - sjælden = rare(ly). -

regelmæssig(t) = regular(ly). - lejlighedsvis = occasional(ly). - undtagelsesvis = exceptional(ly).

Vocabulary

Dagcifre = daily figures. - eks. (= eksemplar) = specimen. - enkelte = a few. - er = is, are. - flok(ke) = flock(s). - fugl(e) = bird(s). - hovedsagelig = chiefly. - iagttagelse(r) = observation(s). - iagtt. (= iagttaget) = observed. - i alt = altogether. - ikke = not. - i løbet af foråret = in the course of the spring. - især = particularly. - konstatere(t) = record(ed). - mange = many. - meget = very, most. - næppe = scarcely. - næsten = almost. - overvintrende = wintering. - par = pair(s). - ret = rather. - træk(ket) = (the) migration. - yderst = extremely. - yngle(de) = breed, bred.

LITTERATUR

- AHLÉN, INGEMAR, 1960: Tidiga Bivråker. - Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. 54: 57-58.
- HANSEN, ERIK og CHRISTENSEN, NIELS HESSELBJERG, 1954: Forårstrækket over Skagen. - Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. 48: 156-172.
- CHRISTENSEN, NIELS HESSELBJERG, 1958: Iagttagelser ved Skagen, maj 1957. - Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. 52: 81-82.
- LÆSSØE, OLVAR, 1960: Trækiagttagelser på Skagens nordstrand. - Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. 54: 195-196.
- , 1965: Iagttagelser af Gråmåge og Hvidvinget Måge. - Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. 59: 54-56.
- HALD-MORTENSEN, P., 1965: Iagttagelser fra Nordthy. - Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. 58: 99-115.
- RABØL, JØRGEN, 1964: Fugletrækket ved Knudshoved. - Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. 58: 49-97.
- JACOBSEN, JOES RAMSØE, 1963: Danske forekomster af Laplandsværbling. - Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. 57: 212-13.
- SALOMONSEN, F., 1963: Oversigt over Danmarks Fugle. - København.
- Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. 1910-11 II, 1916-17 p. 52, 1937-39 p. 6-7 og 149, 151-52 p. 117, 1955-56 p. 55.
- BRANDT, H. *et al.*, 1970: Iagttagelser af Skrigeørn (*Aquila clanga/pomarina*), sandsynligvis Lille, ved Skagen, i Påsken 1968. - Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. 64: 199.

Manuskript modtaget 2. jan. 1968

Forf. adr.: O. D. Markvej 6, 9990 Skagen.

P. L. H. Nedertoften 21, 1. th, 2720 Vanløse.

B. Z. Vestergade 47, 9900 Frederikshavn.